

som det ærede Medlem fra Fredericia (Smith) kaldte et Hus. Begge Dele er sandt. Det hørte til Gaarden og havde den Eiendommelighed ved sig, at det var en Arv fra Jædrenes Side, som Bærger for de Umyndige aldrig kunne fraskrive sig og heller aldrig har fraskrevet sig. Dette siger ogsaa det Vidne, som lever den Dag idag, og som nu er 80 Aar gammel. Jeg skal endvidere anføre, at fra den Embedsmænd, som af Alle var anset for at være en af de dygtigste Jurister i Hertugdømmet Slesvig, nemlig gamle Carstens, har man mange Udtaleser-angaaende dette mærkelige Skifte, og alle gaa de i den Retning, som vi Forslagsstillere nu betragte som den rigtige. Jeg skal ikke opholde det høje Thing med flere Bemærkninger. Da jeg personlig er Vidne i denne Sag fra 1853 til 1880, skal jeg ikke komme nærmere ind paa den, da de Herrer jo vistnok saa vilde sige: Dine personlige Betragtninger kunne vi ikke tage Hensyn til. Men naar de Herrer sammenholde, hvad jeg har sagt, med, hvad det ærede Medlem fra Fredericia har sagt, saa vilde de vistnok indrømme, at Sagen maa overveies nærmere. Lad os dog engang faae Folk, som have Tid og Velighed, til at se lidt nærmere paa denne Sag, og lad os foreløbig være fri for videre Diskussion om den her i Salen, thi det fører kun til Indvikling og ikke til Afvikling. Jeg holder paa det Forslag, som er fremsat af det ærede Medlem fra Marhus (Winter) og nu af det ærede Medlem fra Nørresundby (Suel).

Smith: Jeg skal ikke forlænge Diskussionen videre, men jeg har begjært Ordet allerede, forinden den sidste ærede Taler fik det, fordi jeg maa modsigge, hvad jeg antager for urigtigt, i, hvad der blev udtalt af det ærede Medlem fra Nørresundby (Suel). Jeg skal ikke opholde mig ved Spørgsmaalet om Enkens Begravelse, thi det er jo aldeles klart, at hendes Bo maa betyde Begravelsen, da hun har overtaget Bøet med denne Forpligtelse. Der er altsaa virkelig ikke noget som helst Datum med Hensyn til Retsforholdet at udlede af denne Omstændighed. For det Tilfælde, at Sønnen var kommen til at tiltræde Gaarden, vilde han naturligvis være kommen til at afholde denne Udgift; men, som sagt, det har virkelig Intet med det foreliggende Spørgsmaal at gøre. Det er aldeles utvivlsomt urigtigt, at Stedsfaderen har kjøbt Noget som helst af Gaardvingen. Han har derimod folgt til Gaardvingens Broder (Steenstrup: Ja, efter Gaardvingens Fuldmagt) baade paa sine og paa Gaardvingens Vegne, og Kjøbesummen blev, forsaavidt som Vidnerne overhovedet vide Noget derom, delte imellem Gaardvingen og Stedsfaderen. Stedsfaderen fik sin Del af Kjøbesummen, fordi han havde Ret til at sidde paa Gaarden, indtil Gaardvin-

gen var 25 Aar, og Gaardvingen fik sin Del deraf, fordi han havde den eventuelle Ret til at tiltræde Gaarden. Enhver af dem havde altsaa sin særskilte Interesse i Gaarden, og derefter delte de Kjøbesummen; det blev intet Kjøb, men det blev et Salg af Gaarden. Nu kom den i fremmede Hænder, og derefter fik Stedsfaderen en Del af Eiendommen tilbage, fordi han vilde forene den med sin særskilte Eiendom. Det er altsaa urigtigt, at Stedsfaderen har kjøbt Noget af Gaardvingen. At der paa Skiftet er indgaaet en Overenskomst, er aldeles soleklart. Der indgaaes overhovedet ikke Overenskomst paa Skifte under anden Form end den her benyttede. Naar Overenskomst sker i Anledning af et Skifte, slutter Skiftet med en Døggjørelse, der indeholder alle Vedkommendes overensstemmende Villie, som de erklære sig enige i og understrive. Det er det, som her er sket, og altsaa er her opfyldt Alt, hvad Forordningen af 18de Juli 1777 fordier. Som allerede anført, kræver den ikke noget Oplag, saaledes som det kaldes derovre. Det kræves intet Bederlag, men der er her givet et stort Bederlag, nemlig det Bederlag at bevare Gaarden for Gaardvingen, forsaavidt som det overhovedet var muligt at bevare den. Det Bederlag, som de Paagjældende her have givet, er det, at de have afstaaet deres Ret til at sælge Gaarden og til at overdrage den til noget af de andre Børn, saalænge som Gaardvingen selv kunde komme til at tiltræde den, nemlig saalænge han levede. Det er det, som de have fraskrevet sig. Naar den ærede sidste Taler (Steenstrup) bestandig taler om Arv og dens ugrundelige Eiendommeligheder, da vil jeg bemærke, at dette aldeles Intet har paa sig. Arv er en Del af Slesvig, hvor den tyvende Lov gælder, og den følger i saa Henseende ganske de øvrige Slesvigske Distrikter, hvor den samme Lov gælder. Der kan vel være enkelte lokale Eiendommeligheder, men de strække sig sandelig ikke til Forhold som disse, der ere ordnede ved Lovgivning. Naar den ærede sidste Taler vilde gjøre gjældende, at det først var, efter at der var kommet kongerigste Embedsmænd derover, at man begyndte at besidde Gaardvingens Eiendomsret, saa skal jeg bemærke, at det ogsaa er oplyst under Sagen, at Stedsfaderens Raadgiver i dette Forhold var en ærpest Skolelærer. (Steenstrup: Først efter Inkorporationen, sagde jeg). Ja, og efter at de kongerigste Embedsmænd vare come derover! (Steenstrup: Nei, det nævnte jeg ikke). Det var en ærpest Skolelærer og en Fuldmægtig paa et Kontor derovre, som formentlig begge vare indfødte Arboer, der læste Dokumentet for ham og gjorde ham begribeligt, at han og hans Kone ikke vare blotte Sættebestyrere af Gaarden. Naar man har citeret den nuværende Landsfoged derovre, den gamle Skifteforvalters Søn, og paaberaabt sig hans